

Aluesuunnittelu / Eija Hasu

Vihti, kaavoitus
kunnanvirasto@vihti.fi

Lausunto Vihti, Nummelan osayleiskaava (kaava 0255), osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Nummelan osayleiskaavan (kaava 255) laatiminen on käynnistynyt. Kunnanhallitus on päättänyt kuuluttaa osayleiskaavan vireille ja on hyväksynyt osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan kirjatut kaavatyön alustavat tavoitteet.

Lausuntoa pyydetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavan lähtökohdista 13.6.2025 klo 14.00 mennessä, Vihdin kunnanhallitus, Asemantie 30 / PL 13, 03101 Nummela tai sähköpostilla kunnanvirasto@vihti.fi

Perustiedot kaavasta

Suunnittelualue käsittää Nummelan taajaman nykyiset asemakaavoitetut alueet sekä taajaman lieve- ja kasvualueita.

Nummelan taajama on Vihdin kunnan suurin taajama ja hallinnollinen keskus. Pohjoisen suunnassa suunnittelualue rajautuu Oinasjoen kylään ja Hiidenveden vesistöön. Etelässä kaavarajaus ulottuu Etelä-Nummelan osayleiskaava-alueeseen (kaava 0267) ja Enäjärven etelärannan tuntumaan. Lännessä suunnittelualue yltää Hiidenmäen alueeseen ja idässä Ojakkalan taajamaan. Kaava-alueen rajaus voi tarkentua kaavoitusprosessin aikana.

Kaava-alueen pinta-ala on noin 2 094 hehtaaria (20,9 km²). Suunnittelualueella oli noin 11 600 asukasta vuonna 2023 ja 4 300 työpaikkaa vuonna 2022.

Kaavatilanne

Nummelan osayleiskaavatyön tarkoituksena on laatia oikeusvaikutteinen osayleiskaava, joka ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Nummelan taajama on pääosin asemakaavoitettu, mutta osa asemakaavoista on jo vanhentuneita. Nummelaan ei ole aiemmin laadittu osayleiskaavaa ja kunnan keskeisen taajaman kehittämistä onkin tarve

selvittää yksittäisiä asemakaavoja laajemmin. Osayleiskaavassa tarkastellaan ja määritellään, miten Nummelaa aiotaan kehittää pidemmällä aikajänteellä.

Nummelan osayleiskaavan ns. esityönä on käynnistetty vuonna 2022 kaavarunkotyö, [Nummelan keskustan kaavarunko - Vihti](#). Kaavarunkon on tarkoitus toimia ohjeellisena maankäytön suunnitelmana/visiona, jolla ei ole oikeusvaikutuksia. Nummelan keskustan kaavarunkotyössä määritellään visio olemassa olevan Nummelan taajaman ja erityisesti sen keskustaluonnon kehittämisestä. Tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva taajaman kehitykseen vaikuttavista trendeistä ja tarpeista, joiden pohjalta aluetta voidaan kehittää pitkäjänteisesti.

Yleiskaava

Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen, strateginen yleiskaava (lainvoima 19.12.2021). Kaava-alueelle sijoittuu strategisen yleiskaavan ns. pääkartalla mm. seuraavia merkintöjä: keskustatoimintojen alue, tiivistyvä taajama, toissijainen taajaman laajentumisalue, maaseutuelinkeinojen alue, tuotanto- ja varastotoiminnan alue, virkistysalue, lentokenttäalue, yhdyskuntarakenteen kehityskäytävä, yhdyskuntarakenteen jäsentämistarve ja tarve viheryhteydelle.

Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. (AKL 32.1§).

Uusimaa-kaavan kokonaisuuteen kuuluvat Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavat ovat tulleet korkeimman hallinto-oikeuden 13.3.2023 antamien päätösten myötä lainvoimaiseksi.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa *suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä* ovat voimassa seuraavat merkinnät:

- keskustatoimintojen alue, keskus (Nummela)
- taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke (Nummela)
- päärata (Hanko-Hyvinkää)
- valtakunnallisesti merkittävä kaksiajoratainen tie (vt25)
- valtakunnallisesti merkittävä yksiajoratainen tie (vt25)
- liityntäpysäköintialue (Nummela)
- arvokas geologinen muodostuma (Nummela; Hiidenmäki)
- pohjavesialue (Lautoja, Isolähde, Nummelanharju, Ukinvaha, Lohjanharju)
- voimajohto (Kopula-Nurmijärvi 110 kV)
- maakaasun runkoputki (Gasum kaasuputki)
- raakavesitunneli (Hiidenvesitunneli)
- kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (Enäjärven kulttuurimaisema)
- kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (Kopun kartano sekä Luontolan ja Päivölän virkistyskodit; Vuorelan koulukoti)
- suojelualue (Villurinsuo)

- Uusi raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke (Etelä-Nummela)
- päärata (ESA-rata, nyk. Länsirata)

Lisäksi suunnittelualueella ovat voimassa yleiset suunnittelumääräykset, kuten:

- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja alueidenkäytössä on otettava huomioon alueiden arvokkaat ominaispiirteet ja turvattava luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön arvot. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tarkistettava viranomaispäätösten, inventointien tai rekisterien ajantasainen tieto arvokkaista alueista, kohteista ja yhteyksistä mukaan lukien alueiden ja kohteiden tarkemmat rajaukset.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä vesiensuojelua ja pyrittävä parantamaan vesien ekologista tilaa.

Kun vallitsevaa kaavatilannetta tulkitaan, on kaikki voimassa olevat maakuntakaavat ja maakuntakaavamerkinnot huomioitava samanaikaisesti. Epäviralliseen kaavayhdistelmään voi tutustua osoitteessa: www.uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavatvoimassa.

Lausunto

Uudenmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta. On erinomaisen hyvä, että kunta selvittää osayleiskaavallisesti kunnan keskustataajaman kehittämisen suuntaviivat.

Maakuntakaavan tavoitteet

Maakuntakaavan läpileikkaavana tavoitteena on, että alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja.

Maakuntakaavassa on suunnittelualue osoitettu keskus- ja taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen merkinnöin. Kaavatyön kannalta on tärkeää tunnistaa maakuntakaavan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen kaavamääräyksen keskeiset tavoitteet, kuten että yhdyskuntarakennetta tulee tehostaa nykyiseen rakenteeseen, erityisesti keskuksiin ja asemanseutuihin tukeutuen ja joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parantaen.

Liikenne

Kestävän liikkumisen tavoitteiden osalta liitto muistuttaa suunnittelualueen keskeisestä liikenteellisestä sijainnista ja esimerkiksi liityntäpysäköinnin seudullisesta tarpeesta. Liitto korostaa, että maakuntakaavan tavoitteiden mukaan tärkeää on, että keskusten välisten liikenneyhteyksien kehittämistä tuetaan erityisesti joukkoliikenteeseen perustuen ja että taajama-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä päivittäisten palveluiden saavutettavuutta.

Uudenmaan liitto pitää hyvänä OAS:in tavoitteissa mainintaa saavutettavuudesta kaikilla kulkumuodoilla. Liitto painotta erityisesti kestävästä liikkumisen muotojen mutta myös kuljetusten ja logistiikan sujuvoittamisen tavoitteita.

Liitto pitää hyvänä OAS:in mainintaa linja-autoaseman sijainnin tarkastelusta ja tuo esiin, että sijainnin on hyvä tukeutua liityntäpysäköintiin, joka on myös osoitettu maakuntakaavassa.

Väestö ja yhdyskuntarakenteen kehittäminen

Jatkosuunnittelussa liitto muistuttaa tarpeesta kehittää suunnittelualuetta tiiviinä ja monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja viherrakenteen kokonaisuutena ympäristön erityiset arvot huomioon ottaen, taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen määräyksen mukaisesti.

Tältä osin liitto pitää tärkeänä, että osayleiskaavassa tarkastellaan kunnan väestötavoitteita eri kehityssuunnat tunnistuen, jopa Nummelan taajama- aluetta laajemmin (alueen suhde koko kunnan kehittämiseen sekä esimerkiksi MAL-tavoitteisiin). Tässä työssä on mahdollista hyödyntää esimerkiksi Uudenmaan liiton väestö- ja työpaikkaprojektioita ja kuntakohtaisia tietoja, jotka ovat saatavilla [Väestö- ja työpaikkaprojektiot - Uudenmaan liitto](#).

Ominaispiirteet ja viheryhteydet

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen suunnittelumääräyksen mukaan tiivistettäessä yhdyskuntarakennetta on kiinnitettävä huomiota vyöhykkeen arvokkaisiin ominaispiirteisiin ja elinympäristön laatuun.

Vyöhykkeen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata luonnon- ja kulttuuriympäristön erityisten arvojen säilyminen sekä edistää ekologisen verkoston kytkeytymistä vyöhykkeen ulkopuoliseen viherrakenteeseen. Lisäksi tulee turvata riittävät virkistysmahdollisuudet sekä virkistysyhteydet vyöhykkeen sisällä ja sen ulkopuolelle, sekä kiinnitettävä huomiota hulevesien hallintaan ja varauduttava sään ääri-ilmiöihin

Liitto kannustaa suunnittelutyössä tarkastelemaan ja esittämään viherverkoston kytkeytyvyys laajempaan kokonaisuuteen. Työssä on suositeltavaa hyödyntää liiton aineistoja kuten [Ekologiset verkostot | Avoimet aineistot](#).

Uudenmaan liiton samanaikainen kaavatyö

Uudenmaan liitto laatii innovatiivisen vihreän siirtymän vaihemaakunta-kaavaa (VISIO), minkä olisi hyvä näkyä myös Nummelan keskustan osayleiskaavan OAS:issa ja osana selvitysaineistoja. Lisätietoa kaavatyöstä saa verkkosivulta [VISIO-kaava - Uudenmaan liitto](#).

VISIO-kaavassa laadituista kehityskuvista erityisen huomion arvoinen on pitkän matkan henkilöliikenteen ja logistiikan kehityskuva. Kehityskuvassa on sijoitettu raskaan liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien potentiaalisia jakelupisteitä kartalle, myös Nummelaan.

Osayleiskaavatyössä on hyvä arvioida kaavan tavoitteiden suhdetta maakuntakaavan tavoitteisiin. Esimerkkinä arviointiin haluaa liitto nostaa Vihdin strategisessa yleiskaavassa esitetyn taajaman laajentamisalueen, joka rajautuu Lohjan kaupunkiin. Tämä laajentumissuunta ei ole linjassa maakuntakaavan kanssa. Erityistä huomiota vaati myös Länsiradan mahdollinen toteutuminen tai toteutumattomuus, myös osana kuntayhteistyötä.

Vaikutusten arviointi ja vuorovaikutus

Liitto pitää tärkeänä, että kaavan vaikutusten arviointi laaditaan kattavasti ja suunnitteluun vaikuttavasti, riittäviin selvityksiin perustuen. Lisäksi muistutamme, että kaavaselostukseen on hyvä kuvata osayleiskaava-ratkaisun maakuntakaavan mukaisuutta, jo valmisteluvaiheessa.

Liitto pitää hyvänä kattavaa vuorovaikutteista valmisteluvaihetta, johon on lukeutunut muun muassa kaavarunko- ja visiotyö sekä esimerkiksi Nummelan liikennejärjestelmätyö.

Lopuksi kannustamme kaavatyössä viranomaisten ennakoivaan ja rakentavaan yhteistyöhön, kuten esimerkiksi työneuvotteluihin kulloinkin tarpeen mukaisissa teemoissa.

Mari Siivola
aluesuunnittelujohtaja

Liite

Karttaote, epävirallinen maakuntakaavojen yhdistelmä

Jakelu

Vihdin kunta
Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Tiedoksi

Uudenmaan ELY-keskus / Kirjaamo

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 5 pages before this page
Dokumentet inneholder 5 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 5 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 5 sider før denne side

Detta dokument innehåller 5 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende